

Adresář

společ. Česko-Slovenská Dálková Podpora Jednoty pro senzorický slůh...

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Cislo I. v Montgomery, Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Cislo III. v St. Paul, Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Cislo IV. v Minneapolis

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Cislo V. v Nové Praze, Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Cis. VI. v Hayward, Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Nová Třeboň, č. VII. v Minn.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

L. Českoslov. spol. v Denver, Colo.

odbyvá své schůze každou úterou od 8 do 10 hodin v místě...

Kdykoliv chcete objednat dobré láhové pivo, ZKUSTE.....

Gettleman's Pure Malt. Pivo toto obdrželo nejvyšší cenu na Světové výstavě v Chicagu...

Andrew J. Short, jednatel - 624-626 již. 16. ul. OMAHA, NEBRASKA.

Navštívíte Omahu?

Jest-li ano, neopomeňte zastavit se u prostřed Prahy u starého známého

J. Ondráčka,

1832 již. 13. ul.

kteřý má pro vás vždy nejlepší Omahašský ágr, importované kořalky i vína všeho druhu, jakož i dobré doutníky.

Moje importované gránská jest jediná toho druhu ve městě

Zastavte se u mně a přesvědčte se 41. - 1r

Pravé americké. Vystřihněte toto a pošlete nám s plnou vaší adresou a my vám pošleme ZDARMA k prohlášení nejlepší a jediné pravé americké hodinky, kdy za cenu tuto nabídneme. Jsou 14 K. plně zlačené a pravým amer. strojkem, zaručené na 20 let a vypadají jako úplně zlaté hodinky, prodávány po \$40. Prohlášení si je na expresní službu za vhodné zaplatíte \$7.50 aneb nic. Zašlete a objednávkou 50c. v koláčích pro nás elegantní \$3.50 14k. pozlačený řetězek, aneb poštou \$7.50 a obdržíte je ZDARMA. JEDNY HODINKY ZDARMA když jich koupíte aneb prodáte host. Adresa: ROYAL MFG CO. DEPT. 49 Unity Bldg., CHICAGO, ILL. (1r)

Čechové!

Jedete-li do staré vlasti, račte sobě zapamatovati, že cestující a jejich kufry hned po přistání parolodě do pravují se po železnici bezplatně až do města Bremen. Chcete-li sobě uspořít zbytečných výdání, nesvěřujte po přistání lodě nikomu tickety a kufry, nýbrž posečkejte s tím až dojedete do města Bremen a pak teprve odevzdejte své tickety a kufry jediné české firmě:

Kareš & Stotzký, v BREMEN. 29 BAHNHOFSTRASSE 29 bylo se svými kufry bezpečně do domova dopravováno bez úhony.

PRO NAŠI MLÁDEŽ.

Čestkový memoiry.

Fotografii československou Národopisnou výstavou v Praze, r. 1895.

Pro "Pokrok Západu" píše JARMIK VŘEŠT.

(Dobrouduši.)

Prohlídky dosavadní měli Koudela i jeho průvodčít a dostatek. Hledali proto osvícení v bifské kavárně Hlavová, kdež pochutnávali si na výborné kávě.

"Nu, a teď jsme s prohlídkou výstavy skoro v koncích," hovořil Koudela. "Ještě pravěk, oddělení evangelické a jsme v hlavafch rysoch hotovi."

"Však toho bylo," kývala habička hlavou, "zkouši jste s námi, naběhal se a navykládal, až bída; ale věřte, mnoho z toho ze všeho nevím. Kde pak má stará hlava staát na tolik věcí. Píste se mi je duo pro druhé. Ale pamatují přece leos. Bůh vám oplat vaši ohoúu."

"Ale jděte, jděte, habičko," smál se Koudela. "Rádo se stalo, a těšilo li vás to a mého Čestka, poučili-li jste se, mám odměnu úpinou."

"Ba těšilo, rozleřt se nám vše v hlavách teprvé, až dojedeme domů a v tichém našem městečku vzpo meneme na tyhle všechny věci."

"O, já budu často vzpomínat," horlil Čestmír. "Kčž byla by brzo nová výstava."

"Kdož ví," vzdychl děd. "Brzo sotva bude."

"Já už se jí nedočkám," zašepala stařena tiše, pokyvuje bílou hlavou. "Uvidím hnedle výstavu jinou, tu věčnou. Ale budiž. Viděla jsem tu a zkoušila už mnoho, ať si kosti odpočinou."

Babiččinou řečí roztesknili se všichni.

Koudela, aby zaplašil smutný dojem, rychle zaplatil a pobízel ostatních k odchodu.

"Vzhůru, vzhůru, vojáci, ať do děláme, co jsme počali. Potom si odpočinem až do večera."

Konečným cílem Koudelovy výpravy byl pravěk a evangelické oddělení.

V prohlídkách bývají tyto dvě výstavy popelkou, ale my prohlédneme je pozorně.

Počnemež.

První na řadě jest pavillon živnostenské banky z r. 1891, který dnes hostí: Pravěk zemí českých.

Mnohý, jenž vstupuje do pavillonu, kterýž nese nápis "Pravěk zemí českých", myslí si, co má tento činiti se s národopisnou výstavou, která hledí ku kmeni česko slovenskému. Je to snad jen historický doplněk k obrazu zeměpisných a přírodních poměrů vlasti národa československého? Z části snad, z části však je to předmět, jenž úžeji souvisí s národopisem československým, nežli si laik na poprvé pomyslí.

Jak a kdy Čechoslovane usdílili se v nynějších svých vlastech, to není nikterak zajištěný historický fakt, toť jen předvído z řady doměnek, které vyžadují zjištění, vědecké opory. Toho může se jim dostati jen zevrubným probádáním pravěku vlastní naší. Jen shledáním největšího množství památek ze všech jejich končin a přesným jejich vědeckým zkoumáním a rozříděním lze tu se dopátrati pravdy.

Studium toto za posledních let jako jinde, i u nás učinilo znamenitý pokrok. Ve sbírkách musea českého sneseno velké množství pejsajímavějších památek ze všech dob pravěku jmenovitě království českého, četná vlastenci moravští po řadu let s velikou obětavostí v tom směru pracovali a v soukromých sbírkách svých, dílem i v některých veřejných sbírkách moravských, mnoho vzácného materiálu nahromadili i výsledky studí svých v četných publikacích uoili, tak že není nesnadno na základě těch spisů učiniti si dost

jasný a přehledný obraz historie našeho pravěku.

Nesnadnější mnohem je podati obraz pravěku výstavou, není-li po ruce všechny materiály, s něhož by typické předměty mohly býti vybrány a názorně pak srovnány.

A případ ten máme na výstavě národopisné. Museum české nemohlo zajisté přenést sem materiály předhistorické, svých právě teprv nákladně upravených a srovnávacích sbírek; bylo tudíž možno shledati a vystaviti z Čech jen jakési doplňky s těmito sbírkami, pokud dal se opatřit z čestkých sbírek soukromníků. Za to důkladněji mohla býti zastoupena Morava, jež v té příčině hlavně o soukromé sbírky se opírá. Ze Slezska a Slovenska nepodařilo se shledati obšířnější materiálu.

Celá doba pravěku dělí se v několik období, z nichž mnohá zas ještě v různá období se rozpadá vají.

Období tato nazývají se: 1.) diluviální, 2.) doba kamenná starší, 3.) doba kamenná mladší, 4.) doba bronzová, 5.) první doba železná, 6.) období vlivu římského a konečně 8.) období slovanské.

Nesmíme si ovšem představovati, že by tam, kde jedno období přestává, druhé začínalo; nikoli, období tato vzájemně do sebe přecházejí, ovšem v tom dobovém pořádku, jak jsou tu za sebou nastavena. V téměř pořádku pak i v pavillonu s nimi se sledáváme, i můžeme tak jednomu po druhém věnovati svou pozornost.

Památky doby čtvrtohorní čili diluviální, zaujmající v pavillonu skříně I., II. a III., kromě toho pak skupinu jeskynních medvědí z jeskyní moravských uvádějí nás do doby pravěké, v níž poprvé vyskytuje se na půdě vlasti náš člověk.

Člověk ten, nemaje vlastního bydliště, zajisté nejčastěji hledal útočiště v jeskyních a proto také nejčastěji stopy po něm vyskytují se na Moravě, kde jeskyně značná řada poskytl skvostný materiál památek člověka, i současných s ním obyvatelů z říše čtvernožců. V Čechách jsou stopy člověka z té doby vzácnějšími.

Na počátku období diluviálního panovalo ve vlasti náš podnebí studené; nejvyšší polohy po celý rok, nižší po značnou část roku pokryty byly sněhem a ledem. Tyto nižší polohy, jež v době krátkého léta se zelenaly, měly ráz a podobu tunder sibiřských a byly také oživeny zvířenou, která v oněch končinách studených dosud žije, u nás pak jen ve zbytečích, tuto postavěných, se nám dochovala. Jsou to na př. sob, polární liška, rosomák, luvák, hrabosí sněžník, zajíc běláč, sova sněžní a pod. Z té doby se na vyšších horských rašelinatech loukách zachoval mnohý ještě zástupce květeny severní.

Potom se podnebí zmenšila oteplovalo, léto se prodlužovalo a nižší polohy měnily se v rozsáhlé travnaté porosty, v stepi, jaké dnes na jižní Rusi na Uralu i v Sibiři dosud jsou. Také z té doby na některých místech dochovaly se zbytky květeny. V té době panovalo podnebí vnitrozemní, suché, které častými větry způsobovalo i rávéje prachu a písku, jako se to na východě dosud děje a z té doby pocházejí nejmohutnější násovy našich hlin cihlářských, patrně větrem utvořené.

Jakmile podnebí připustilo, že mohla se u nás tundra a step zalesnati, i jiní tvorové se dostavili, především nosorožec a mamut, jehož předkové již před tím za příznivějších dob v Čechách žili. Mnohý podiví se, jak taková obrovská zvířata mohla hledati a najíti obživy na půdě, rostlinatvem ještě velice chudé; tu však stačí jen připomenouti, že nosorožci na př. i dnes ještě dost obživy nalézají na savanách, t. j. vyprahlých stepích afrických. A za těmito obrovskými savci, na něž také některé zbytky ve výstavě upomínají, táhli

se různí dravci: lvi, hyeny, medvědi, vlci a pod. a za nimi přišel sem i první člověk — lovec mamutů. Ten nahromadil někde celé spousty klů mamutůch, jinde zase zanechal hromady rostlinných košť. A na takových místech, stanicích člověka diluviálního, nalezáme nejen hromady košť, rozmanité rostlinných a rukou lidskou popravených, ale i primitivní nástroje, jichž člověk při tom používal. Surové takřka stěpy pazourku, hrubě upravené hroty, neobdoby s košť, později i jednoduché mláty s kamene a p. To vše jest zde pohromadě vyloženo a pěkný pohled umožňuje.

Další osody tohoto člověka a jeho kultury líčí ostatní oddíly střiky památek pravěkých. Opouštíme prvního člověka, jehož kulturu podařilo se nám na půdě vlasti našť vystopovati a obrátíme se od primitivních jeho nástrojů košťných a kamenných ku mladším, již umělejšími nástroji kostěnými a kamennými (mladší doba kamenná), jež zrobili jeho potomci a snad i noví přistěhovalci, nejspíše od severu přišli.

Člověk mladší doby kamenné žil ve sice ještě lovem, avšak byl také již rybářem, znal orbu i chov dobytka. Spálené obilí, na různých místech nalezené svědčí, že pěstoval pšenici a ječmen, dále zjištěno z tehdejších rostlin kulturních i len, proso, hrách, čočka a j. Že z obilí i mouku robil člověk, tomu na svědčují nalezená drtíidla, čili ruční mlýny.

Člověk doby neolitické bydlval sice také ještě v jeskyních, avšak kromě toho robil si i ve volné prostře chýše z proutí, slámy a koží.

Značné zdokonalení pozorujeme na jeho nástrojích, mezi nimiž mnoho vynikajících zaujmá zaoštěný kámen, ovšem již ve tvaru jemnější, s povrchem často broušeným, hlazeným, druhdy i s děrami navrtanými za účelem připevnění na topírko.

Jako nástroje tvoří i keramické výrobky velmi významnou stránku kultury této doby. Shledáváme se tu s hrubšími nadobami kuchyňskými i pro jinou domácí potřebu určenými, vedle nádob hrobových, jemnější pracovaných. I přerozmanité šperky, okrasy z náleží neolitických jsou zámy; z různých končin i stopy uměleckých výrobků a počátky umění textilního zjištěny....

Sbírkou v pravěku obsažené učinily na Koudelovu hluboký dojem. Dostalo se jim od neznámého profesora poučení o všem, tak že výstavce důkladně dle naší úry porozuměli.

Na to zastavili se naši výstavní návštěvníci n vkusného, ale malého pavillonu.

Otli se u oddělení církve evangelické. Po schodech vystoupili ku vchodu a zašli do vnitřku.

Zlata, stříbra a drahých kamenů tam našli málo; drahých a nádherných rouch nespátli. Předměty tam vystavené byly sice skropeny perlemi — slzami bolesti a potu — však perle tyto vyschly průběhem doby a nikde po nich památky.

Viděli výstavu, která nezáří, nekví se, která ale mluví řečí výmluvnou; výstavka utrpení z jedné poloviny a nezdolné naděje z poloviny druhé. Není toho mnoho, co bylo do malého pavillonu sneseno, však každý předmět v něm má svou historii a ku každému pojt se vzpomínky, při nichž by stanouti měl nejen stoupenec evangelického učení, nýbrž každý věrný syn našeho národa.

"Pouhé třeť, které v naší pekrošilé, nad náboženskou úzkoprost povznesené době nic neznamenají" — odpoví se nám s jedné strany — a přece pouťají se tyto třeť k udalostem, pro něž prolity byly ve střední Evropě potoky krve, a k všli nimž národ náš, jenž postavil se v čelo velkého hnutí duchů v oné době, uvřien byl v záhubu.

Vítáme si kalichů Zvláštní uměleckou cenu má z nich málo který, vždyť jsou mezi nimi i mnohé prostické, skleněné. A přece vás obdivem a svatou úctou naplní pohled na relikvie tyto.

Jiště dále a více ohudičký tolerantnost kostelůček, box všíl a zvoř, jaký zroben byl zbytkem vyřabaň staré české věry, když sejmot byl z nich známým patentem tlak největší.

A jak šťastni byli ti, kteří dočkali se po neslýchaném pronásledování aspoň tolik volnosti, že za bláhého dne mohli se scházeti k modlitbě, aniž jim žalář hrozil a mučidla a mohli naslouchati slovům pteba. Vedle tolerantního kostelíka je originální zvonice, od níž je znáti přechod k době nové, k době lepší.

Znakorňuje jej nejlépe model evangelického kostela moderního. Útrpením ku vítězství. Co platno bylo pronásledování, co útrisky věrných stoupenů obce českobratrské? Duch její i podstata říje, smízelo jen jméno. Kdoai obdivoval se houčevnatosti českých evangelů. Bylo mu právem řečeno, že synové otečů, kteří přeavděnění své dochováli řadou generací, nebrozice se největšího útrku, abtjeň a muk, po více než 150 let, nemohou ani býti jinými. Tím též vysvětluje se také, proč největší duchové národa našeho právě vřáli z lóna evangelického: Šafařík, Kolář, Palacký.

S pohnutím vyšli Koudelovi z pavillonu na širé prostranství.

A co budeme, dědoušku, dělat teď?" ptal se vnuk.

"Zajdeme na večeři do Vinohradské restaurace, vyčkáme fontány a pak se s výstavou rozloučíme."

Byl příjemný teplý večer.

Večeře byla za hovorů veselých snědlena a v zábavě uběhla záhy doba do spuštění fontány určená. Fontána zazářila.

Nejprv bíle, pak ve vřl bohatosti barev a střiků. Měníla se, leskla, třpytila: tu perličkami, démanty, safíry a rubíny zářila, jindy ohněm a tekoucím zlatem sršela.

Byla krásná, úchvatná.

Oči diváků v němém údivu sledovaly její hru. Naši turnovští hosté pak s pozorností a dojemem dvojnásobným sledovali krásné divadlo. Prsa jejich dmla se rozkoš a přece hrdlo stahovalo se jim jemným nádechem bolesti.

Viděli fontainu naposled.

Čtli jí užít, sedli do konce, a sedli dlouho ještě, když už fontána nezářila.

Nemohli se odtrhnout.

Konečně vstali a šli.

Cestou smutně rozhlíželi se kolem a Čestmír pozdravoval známé věci. Volal "a bohem" každé budově a sama habička, došedši k Jiřtkovi, neodolala, aby se slzou v oku nezašepkala: "S bohem, Jiřtíku, s bohem na vždycky...."

Před branou jakoby kouzlem všichni znovu se obrátili. Viděli výstavu v záři světla a na palác korunu, skvřel se všemi zářícími kameny.

Čestmír pevně svřal dědovu pravici svojí žhavou ručkou. Chvěl se rozčilením a s těží zavlykal s ostatními:

"S bohem, s bohem, krásná výstavo!"

Babička sevřela dítě v náruči a všecka ustrašena, aby nestonalo, vnesla je do tramwaye.

V půl hodince byli všichni doma.

Rozechvění pominulo, ale vzpomínky ostaly. S nimi ulehli bába i vnouče — s nimi se probudili a s nimi se vypravili na cestu k domovu.

Jest často odporován. — Pan R. C. Mooney z Astoria, Ill., pře nám, že Allen's Lung Balm, kterýž prodával po 15 let, jde na odbyt lépe, nežli kterýkoliv lék proti kašli a že všeobecně vzpokojuje. Jest často lékař odporován.